

Møre og Romsdal fylkeskommune

Fylkes hus
Postboks 2500
6404 Molde

Flatanger 01.12.2024

VURDERING AV BEHOV FOR KONSEKVENsutREDNING VED NYETABLERING AV LOKALITETEN LYNGTAREN I SMØLA KOMMUNE

1 Innledning

Frøya Havbruk AS søker om etablering av lokaliteten Lyngtaren i Smøla kommune. I den forbindelse krever Møre og Romsdal fylkeskommune at Frøya Havbruk AS skal vurdere om etableringen omfattes av § 6, § 7 eller § 8 i KU forskriften, jf. § 4, annet ledd.

Forskrift om konsekvensutredninger (KU) § 4, annet ledd – sier: «Forslagsstilleren skal vurdere om planen eller tiltaket omfattes av § 6, § 7 eller § 8.» (Lovdata 2019). Forslagsstilleren er i dette tilfellet Frøya Havbruk AS som fremmer forslag om tiltak og hvor tiltaket er i dette tilfellet er etablering av et nytt akvakulturanlegg for oppføring av laks.

§ 6 i KU omhandler «Planer og tiltak som alltid skal konsekvens utredes og ha planprogram eller melding». De første delene omhandler kommuneplaner, regionale planer, reguleringsplaner og lignende, mens siste del sier «c) Tiltak i vedlegg I som behandles etter andre lover enn plan- og bygningsloven». Det overnevnte tiltaket er ikke listet opp i Vedlegg I og omfattes dermed ikke av denne paragrafen

§ 7 i KU omhandler «Følgende tiltak og planer etter andre lover skal alltid konsekvensutredes, men ikke ha melding: a) tiltak i vedlegg II som behandles etter energi-, vannressurs- eller vassdragsreguleringsloven b) planer og programmer etter andre lover som fastsetter rammer for tiltak i vedlegg I og II og som vedtas av et departement.» Akvakultur er listet opp i Vedlegg II, men reguleres av fylkesmannen og akvakulturloven og skal ikke automatisk i seg selv konsekvens vurderes.

§ 8 i KU omhandler «Følgende planer og tiltak skal konsekvensutredes hvis de kan få vesentlige virkninger etter § 10, men ikke ha planprogram eller melding: a) reguleringsplaner for tiltak i vedlegg II. Unntatt fra dette er reguleringsplaner der det konkrete tiltaket er konsekvensutredet i en tidligere plan og der reguleringsplanen er i samsvar med denne tidligere planen b) tiltak i vedlegg II som behandles etter en annen lov enn plan- og bygningsloven.» Akvakultur er oppgitt i vedlegg II (punkt f) og er ikke regulert etter plan og bygningsloven. Tiltaket skal dermed vurderes om det må gjennomføres en KU etter § 10.

Frøya Havbruk AS

§ 10 i KU omhandler «Kriterier for vurderingen av om en plan eller et tiltak kan få vesentlige virkninger for miljø eller samfunn».

Egenskaper ved planen eller tiltaket omfatter:

- a) størrelse, planområde og utforming
- b) bruken av naturressurser, særlig arealer, jord, mineralressurser, vann og biologiske ressurser
- c) avfallsproduksjon og utslipp
- d) risiko for alvorlige ulykker og/eller katastrofer.

Lokalisering og påvirkning på omgivelsene omfatter en vurdering av om planen eller tiltaket kan medføre eller komme i konflikt med:

- a) verneområder etter naturmangfoldloven kapittel V eller markaloven § 11, utvalgte naturtyper (naturmangfoldloven kapittel VI), prioriterte arter, vernede vassdrag, nasjonale laksefjorder og laksevassdrag, objekter, områder og kulturmiljø fredet etter kulturminneloven
- b) truede arter eller naturtyper, verdifulle landskap, verdifulle kulturminner og kulturmiljøer, nasjonalt eller regionalt viktige mineralressurser, områder med stor betydning for samisk utmarksnæring eller reindrift og områder som er særlig viktige for friluftsliv
- c) statlige planretningslinjer, statlige planbestemmelser eller regionale planbestemmelser gitt i medhold av plan- og bygningsloven av 27. juni 2008 nr. 71 eller rikspolitiske bestemmelser eller rikspolitiske retningslinjer gitt i medhold av plan- og bygningsloven av 14. juni 1985 nr. 77.
- d) større omdisponering av områder avsatt til landbruks-, natur- og friluftsmål, samt reindrift eller områder som er regulert til landbruk og som er av stor betydning for landbruksvirksomhet
- e) økt belastning i områder der fastsatte miljøkvalitetsstandarder er overskredet
- f) konsekvenser for befolkningens helse, for eksempel som følge av vann- eller luftforurensning
- g) vesentlig forurensning eller klimagassutslipp
- h) risiko for alvorlige ulykker som en følge av naturfarer som ras, skred eller flom.

I vurderingen av om planen eller tiltaket kan få vesentlige virkninger og følgelig skal konsekvensutredes, skal det ses hen til virkningenes intensitet og kompleksitet, sannsynlighet for at virkningene inntreffer og når de inntreffer, varighet, hyppighet og mulighet for å reversere eller begrense dem, om virkningene strekker seg over landegrensene, samt samlede virkninger av forslaget til plan eller tiltak og andre eksisterende, godkjente eller planlagte planer eller tiltak.

2 Beskrivelse av tiltaket

a) Størrelse, planområde og utforming

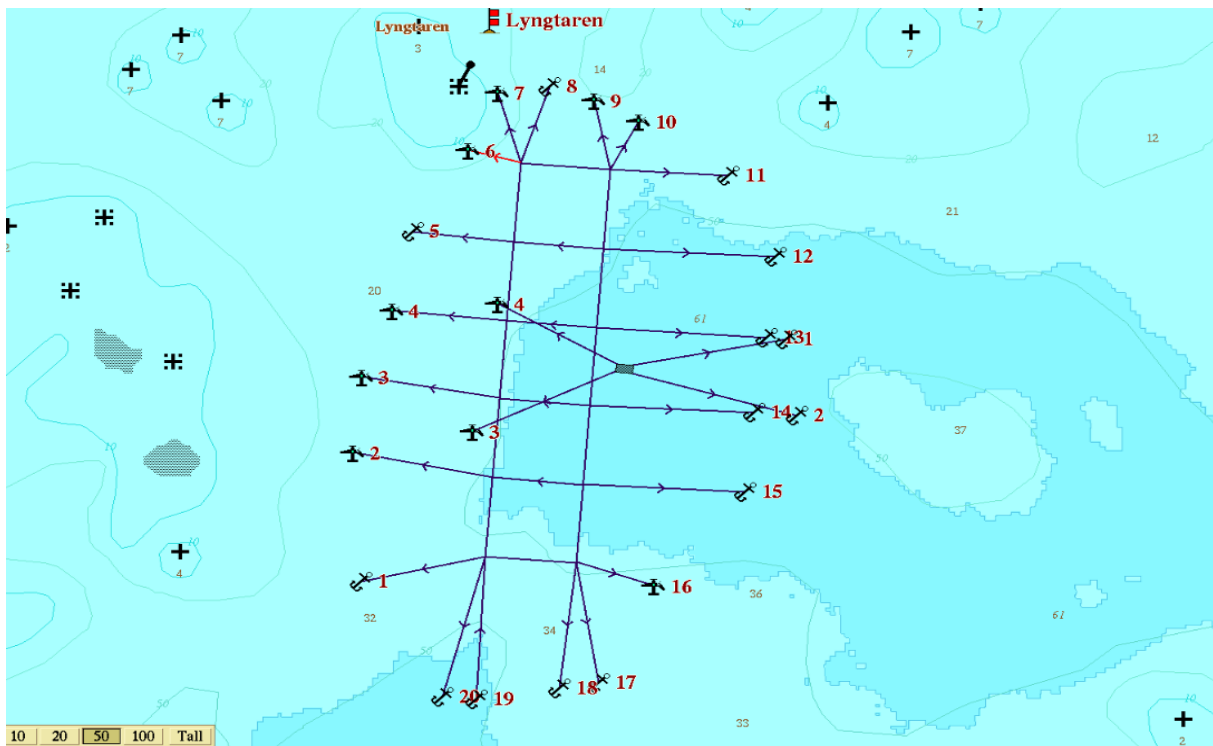
Lyngtaren ligger i Edøyfjorden, sørvest for øya Smøla i Smøla kommune, Møre og Romsdal. Den tiltenkte lokaliteten ligger i et område med holmer og skjær, omtrent midt mellom Lyngvær og Solvær. Selve anlegget blir liggende over relativt flat bunn, med dybder fra ca. 40 til 50 meter. Sjøbunnen under anlegget består for det meste av sand, skjellsand og noe fjellbunn.

Det søkes om MTB på 2433. Det omsøkte anlegget består av 5 plastmærer, samt en førflåte. Mæranlegget med flåte legger beslag på 56.623 m³ i overflateareal og ca. 264.500 m³ bunnarial inkl. fortøyninger

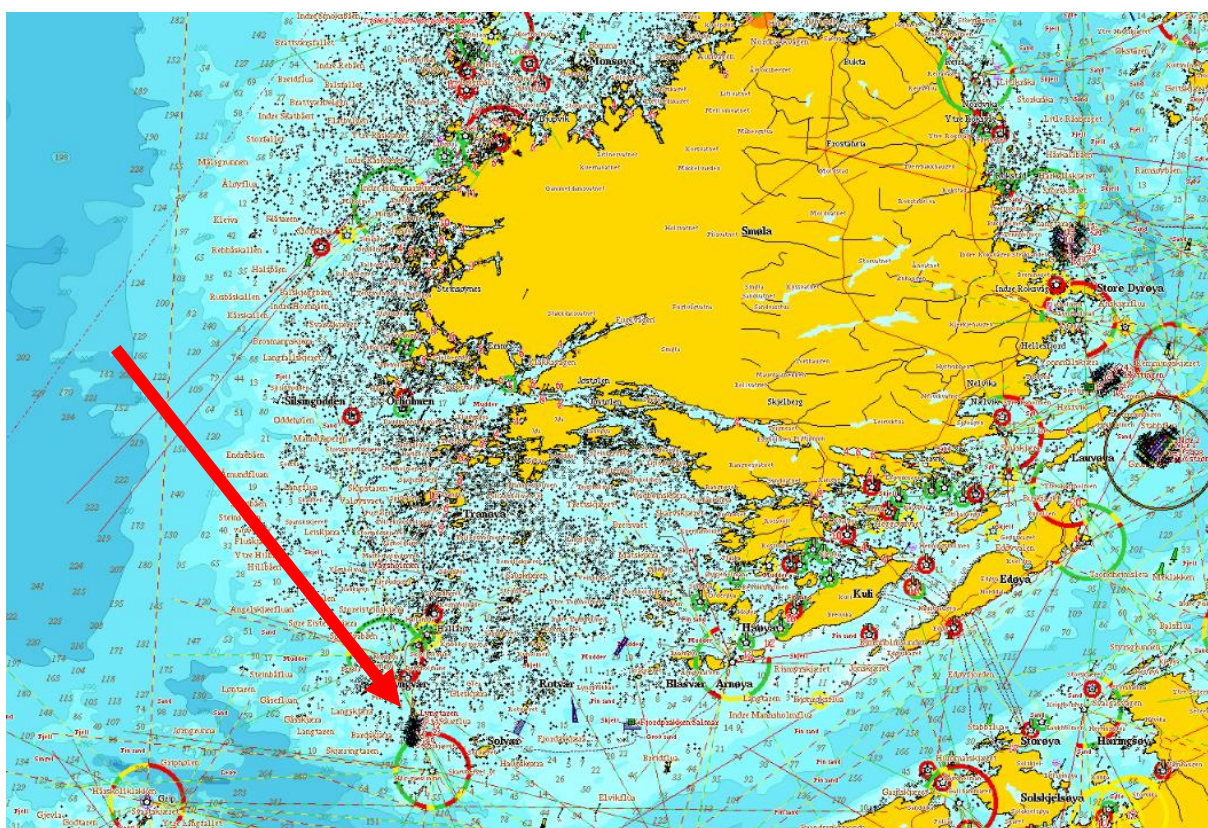
Nærmeste oppdrettslokalitet i drift er 27436 Solvært (Salmar) som ligger 3,5 km i luftlinje fra omsøkt lokalitet.

Området på land består av berggrunn med relativt lav vegetasjon, i hovedsak lyngområder. Nærmeste bebyggelse er på Solværet ca. 2,6 km. fra omsøkt anlegg.

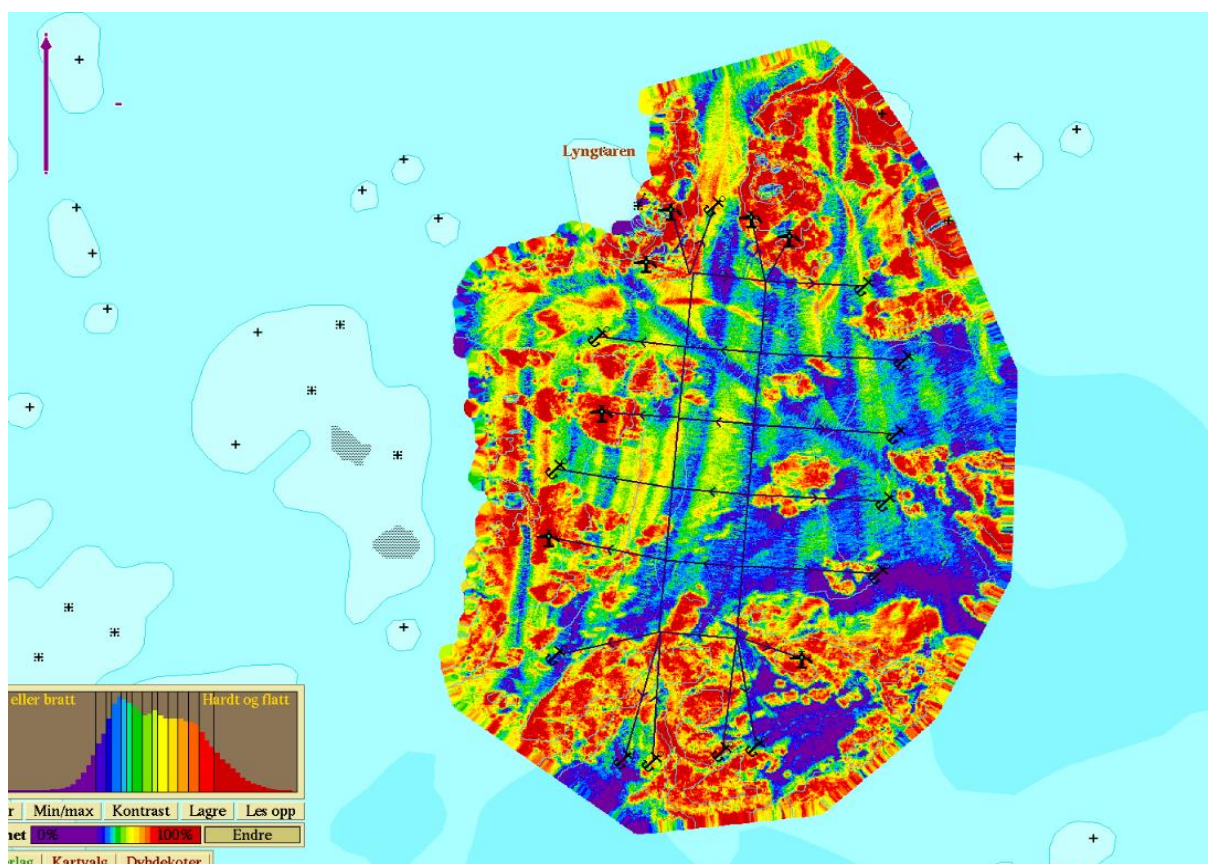
Omsøkt plassering av lokaliteten Lyngtaren

Anleggs plassering i Smøla kommune

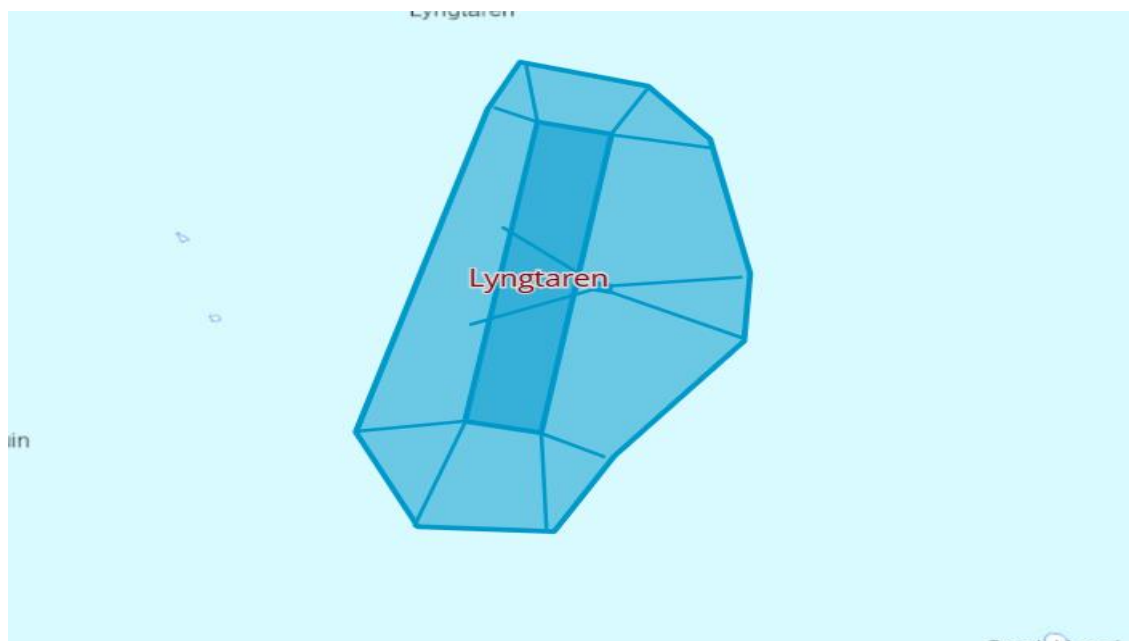

Bunnhardhet

Bilde viser hardhetsmålinger i lokalitetsområdet. Rødt tilsvarer hardere bunnforhold (berg), mens blått og grønn viser mykere sediment.

Beslaglagt bunnareal 264.500 m³

Frøya Havbruk AS

Det er gjennomført MOM-B og MOM-C på lokalitetene.

MOM-B

AQUA KOMPETANSE AS										Prøveskjema B.1				
Rapportnummer: 3428-7-24B							Feltdato: 09.07.2024							
Lokalitet: Lyngtaren				Lokalitetsnummer: -				Kunde: Frøya Laks AS						
Gr.	Parameter	Poeng	Prøvenummer										Indeks	
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
Bunntype: B (bløt) eller H (hard)			B	B	B	B	B	H	H	B	B	B		
I	Dyr	Ja = 0, Nei = 1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
II	pH*	Målt verdi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
	Eh (mV)*	Målt verdi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
		" + ref. verdi												
	pH/Eh	Poeng						0	0				0,00	
	Tilstand prøve							1	1					
Tilstand gruppe II		1												
III	Gassbobler	Ja = 4												
		Nei = 0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
	Farge	Lys/grå = 0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
		Brun/sort = 2												
	Lukt	Ingen = 0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
		Noe = 2												
		Sterk = 4												
	Konsistens	Fast = 0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
		Myk = 2												
		Løs = 4												
	Grabbvolum	v < ¼ = 0						0	0	0	0			
		¼ - ¾ = 1	1	1	1	1	1					1		
		v > ¾ = 2												
	Tykkelse på slamlag	0 - 2 cm = 0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
		2 - 8 cm = 1												
		> 8 cm = 2												
SUM		1	1	1	1	1	0	0	0	0	1			
Korrigert sum (x 0,22)		0,22	0,22	0,22	0,22	0,22	0,00	0,00	0,00	0,00	0,22	0,13		
Tilstand prøve		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1			
Tilstand gruppe III		1												
Middelverdi gruppe II & III		0,22	0,22	0,22	0,22	0,22	0,00	0,00	0,00	0,00	0,22	0,13		
Tilstand prøve		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1			
Lokalitetstilstand		1												
pH/Eh Korrigert sum		Tilstand												
Indeks Middelverdi														
< 1,1			1											
1,1 - < 2,1			2											
2,1 - < 3,1			3											
≥ 3,1			4											
Buffertemperatur: 14,9°CpH sjø*: 8,19 Sjøtemperatur: 13,5°C<i>E</i>_{obs} sjø*: 26 Sedimenttemperatur: -Ref. elektrode:														

Alle prøvene fra MOM-B har vist tilstand 1, beste tilstand (se tabell)

Frøya Havbruk AS

Sammendrag fra siste MOM-C undersøkelse i 2023:

Denne rapporten omhandler en C-undersøkelse utført ved den planlagte plasseringen av anlegget Lyngtaren. Den er utført før oppstart av produksjon ved lokaliteten.

Undersøkelsen viste svært gode faunaforhold i hele området, med sensitive arter ved alle stasjoner. Støtteparametere, som kjemiske analyser, hydrografiske målinger, og sensoriske observasjoner, indikerte også gode forhold i området. Referansestasjonen vurderes til å være representativ for det undersøkte området basert på lignende bunntype og dybde.

Da denne undersøkelsen er en forundersøkelse skal ny C-undersøkelse tas etter første produksjonssyklus.

Tabellen viser et sammendrag av MOM-C undersøkelse foretatt 09.07.2021 av Aqua Kompetanse AS

		Anleggssone	Ytterst	Overgangssone			Referanse
		Stasjon C1	Stasjon C2	Stasjon C3	Stasjon C4	Stasjon C5	Stasjon Cref
Avstand til anlegg (m)		0	490	200	250	255	1010
Dyp (m)		56	62	62	65	65	78
GPS koordinater		63°15.240 N 07°47.093 Ø	63°15.314 N 07°47.691 Ø	63°15.243 N 07°47.333 Ø	63°15.349 N 07°47.412 Ø	63°15.037 N 07°46.868 Ø	63°15.186 N 07°48.302 Ø
Bunnfauna (Veileder 02:2018)	Ant. individer	535	299	238	249	385	438
	Ant. arter	44	64	64	61	52	58
	H'	3,971	4,888	4,998	4,883	4,271	4,620
	nEQR verdi tilstand	0,806	0,824 I	0,891 I	0,882 I	0,790 II	0,857 I
	Gj.snitt nEQR overgangssone			0,854			
Oksygen i bunnvann (ml O ₂ /l)					5,78		5,75
Organisk stoff nTOC (mg/g)		24,9	25	24,7	27,2	20,8	25,1
Zn (mg/kg TS)		5,5	9,3	9,2	10,3	7,6	12,1
Cu (mg/kg TS)		1,48	3,43	2,88	2,22	1,57	5,41
Tilstand for C1		1					

Frøya Havbruk AS

Strømmålinger på lokaliteten viser at det er stabil strøm. Felles for målingene er at de har en lav prosentandel med strøm under 0-1 cm/sek.

Tabellen viser resultatene fra strømmålingen utført av Aqua Kompetanse AS i perioden

09.07.–10.09.2024

Rapportens tittel: Vannstrømmåling ved Lyngtaren, Smøla kommune, juli – september 2024				
Måleperiode: 09.07.–10.09.2024	Rapportdato: 21.10.2024 Rapportnummer: 3414-9-24S		Antall sider uten vedlegg: 19 Antall sider totalt: 33	
Oppdragsgiver: Frøya Laks AS	Kontaktperson: Knut Staven		Prosjektleder: Hege G. Frøysa	
Lokalitet: Lyngtaren	Kommune: Smøla		Fylke: Møre og Romsdal	
Instrumenttype: Aquadopp Profiler Aquadopp Current Meter	Dybde målested: ca. 56 meter		Koordinater for instrumenttrigg: 63°15.301 N, 7°47.040 Ø	
Resultatoversikt	5 meter	15 meter	38 meter	54 meter
Gjennomsnittsstrøm (cm/s):	10.5	9.0	6.5	3.3
Gjennomsnittshastighet (cm/s °):	1.4 16	2.0 207	0.7 56	0.7 80
Makshastighet (cm/s °):	40.8 44	30.2 164	36.2 46	40.3 15
Minimumshastighet (cm/s):	0.1	0.1	0.0	0.0
Varians (cm²/s²):	38.1	24.9	22.5	13.9
Strømintervall 0-1 cm/s (%):	0.9	1.3	2.6	14.6
10-års strøm, beregnet (cm/s):	67.3	49.8	-	-
50-års strøm, beregnet (cm/s):	75.4	55.8	-	-
Hovedstrømretning:	nordvest og sørøst	vest og sørøst	nordøst	nord
Emneord: havstrøm, vannstrøm, overflatestrøm, dimensjoneringsstrøm, vannutskifting, bunnstrøm, doppler, Aquadopp Profiler, Aquadopp Current Meter			ID 2268-3.4	
			Rapporten er tilgjengelig ved forespørsel	
Rapportansvarlig: Judith Thu Ølberg Judith Thu Ølberg		Kvalitetssikrer: Benedicte N. Moldrheim Benedicte N. Moldrheim		

b) Bruk av naturressurser

Tiltaket vil ikke benytte seg av naturressurser, foruten at det er plassert i sjø med det eksisterende tillatte arealer.

c) Avfallsproduksjon og utslipp

Avfall og utslipp fra anlegget vil i hovedsak bestå av organisk materiale i form av forspill og fekalier. I tillegg kan det forekomme mindre utslipp fra vaskeprosesser hvor tang og andre fastgrodd marine arter spyles bort fra anlegget. Utslippene vil ikke ha store konsekvenser i resipienten.

Bunnforholdene vil jevnlig følges opp med prøver i henhold til NS9410 (2016), slik at en vil kunne utføre risikobaserte vurderinger fortløpende slik at organisk materiale ikke akkumuleres i sedimentet over lengre tid.

Utslipp av prioriterte miljøgifter skal reduseres mest mulig og substitusjon for gitte kjemikalier og/eller metoder skal vurderes fortløpende. Utslipp av legemidler vil kun skje dersom legemidlet er rekvirert av autorisert veterinær eller fiskehelsebiolog og benyttet som foreskrevet. Utslipp fra akvakulturanlegget skal ikke føre til at kjemikalier, herunder legemidler over tid akkumuleres i sedimentene i mengder som overstiger miljøkvalitetsstandarden for sediment fastsatt i eller i samsvar med vannforskriften. Viser miljøundersøkelser at slike miljøkvalitetsstandarden overskrides vil bedriften iverksette tiltak for å redusere utslippene.

Fôrlagring, dødfiskhåndtering, spyling, rengjøring samt annen virksomhet ved anlegget og landbasen vil ikke påføre omgivelsene urimelige luktulempere. Anlegget skal utformes og virksomheten drives slik at det ikke medfører nevneverdige støyulempere for omgivelsene. Anlegget skal utformes og virksomheten drives slik at lys benyttet på anlegget eller som kjønnsmodningsregulering, ikke medfører nevneverdige ulemper for omgivelsene.

Bedriften vil, så lang det er mulig uten urimelige kostnader eller ulemper, unngå at det dannes avfall som følge av virksomheten. Særlig vil innhold av skadelige stoffer i avfallet begrenses så mye som mulig. All håndtering av avfall (herunder farlig avfall) skal skje i overensstemmelse med gjeldende regler for dette.

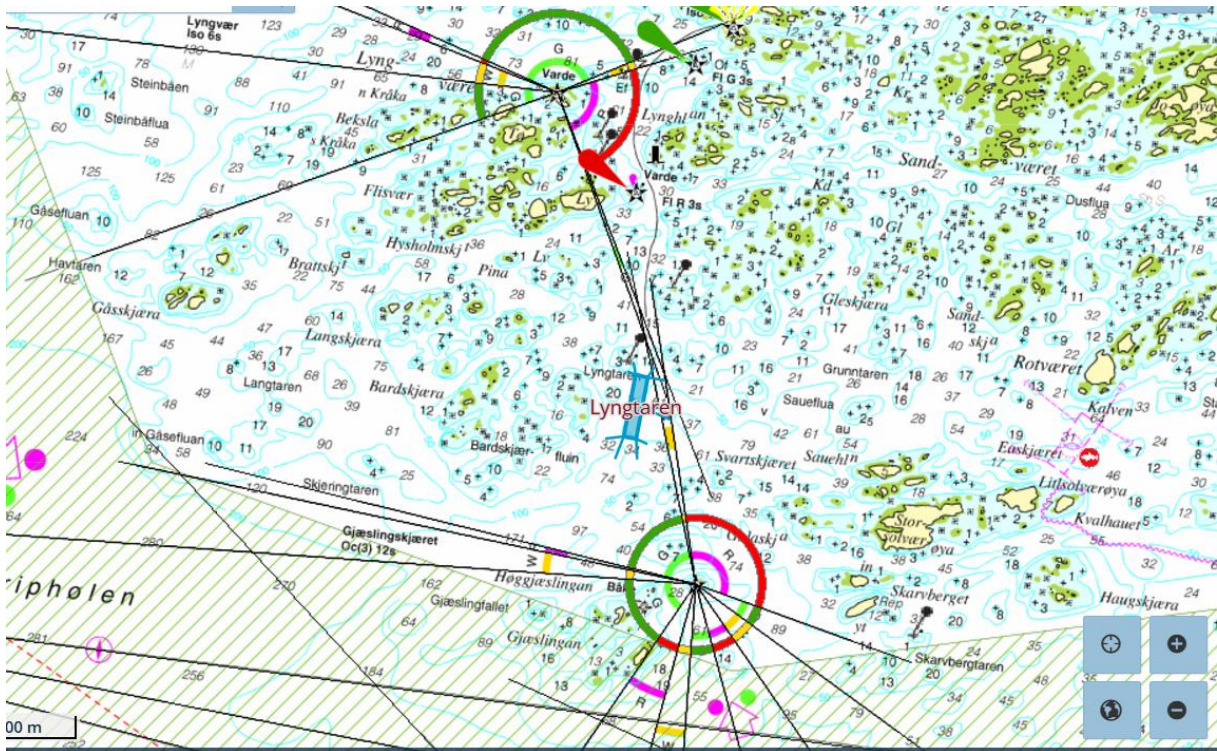
Død fisk, avskjær og blodvann vil samles opp og konserveres omgående. Ensilasjetanker vil ha tilstrekkelig kapasitet, og være forsvarlig sikret mot utslipp til miljøet.

d) Risikoulykker og/eller katastrofer

Lokalitetene kommer ikke i konflikt med farled. Det er ca. 50 meter til hvit sektor fra fyrlykta på Båke, 4,2 fra farledsområde og 1,5 km fra farled. Anlegget blir merket med bøyer og lys i henhold til gjeldende regelverk for å unngå påkjørsler og potensielle havari av anleggskonstruksjon.

Begrensningsområdet for ferdsel er 20 meter fra anleggets bøyer, mens det er fiskeforbud innenfor 100 meters avstand fra anleggets bøyer.

Navigasjonsinstallasjoner i området

Lokaliteten ligger utafor hvit og rød sektor

Det er ikke funnet noen områder med risiko for ras eller fare for større bølger som følge av ras og som kan påvirke anlegget direkte.

Anleggssertifisering etter NS9415 (2009) skal sikre at tiltaket er korrekt dimensjonert og sikrer mot fare for rømming og konstruksjonsfeil.

Bedriften vil gjennomføre risikoanalyse av alle faktorer, inkludert miljørisikoanalyse av virksomheten og vurdere resultatene fra disse i forhold til akseptabel miljørisiko. Potensielle kilder til akutt forurensning av vann, grunn og luft vil bli kartlagt. Miljørisikoanalysen vil bli dokumentert og skal omfatte alle forhold ved virksomheten som kan medføre akutt forurensning med fare for helse- og/eller miljøskader inne på bedriftens område eller utenfor.

3. Mulig påvirkning eller konflikter med omgivelser

a) Verneområder

Den omsøkte lokaliteten ligger i et naturvernområde, der akvakultur er tillatt. Det er ingen prioriterte arter av nasjonal forvaltningsinteresse nær lokaliteten. Lokalitetene ligger heller ikke i vernet vassdrag eller i en nasjonal laksefjord.

b) Arter, naturtyper og landskap

Det er ikke registrert noen truede naturtyper i området eller verdifulle landskap, kulturminner eller kulturmiljøer (naturbase.no).

Det er ikke registrert noen nasjonalt eller regionalt viktige mineralressurser i området, eller områder med stor betydning for samisk utmarksnæring eller reindrift.

Det er ikke registrert områder som er særlig viktige for friluftsliv i selve lokalitetsområdet.

Det er vurdert at tiltaket og tiltaksområdet ikke setter begrensinger på ferdsel, bruk eller skader de nærliggende friluftsområdene i noen betydelig grad.

c) Planbestemmelser

Lokalitetene ligger i et sjøområde som er regulert til akvakultur.

d) Omdisponering av areal

Tiltaket vil ikke medføre omdisponering av areal da det ligger innenfor avsatt areal (Bruk og vern av sjø og vassdrag med tilh.strandson)

e) Økt belastning

Etableringen av lokaliteten vil ikke gi stor belastning i området da det søkes om et relativt lav produksjonskapasitet (2433 tonn MTB)

f) Helsekonsekvenser

Det er vurdert at anlegget, med tilhørende landbase, ikke vil gi vesentlig belastning av luft- eller lysforurensning, støy eller lukt. Håndtering av død fisk, inkludert ensilasje, vil skje i ett lukket system.

g) Vesentlig forurensning eller klimagassutslipp

Utslipp av klimagasser vil være minimale kun fra aggregat til daglig drift

h) Naturfare

Etablering av lokaliteten vil ikke gi økt risiko for ulykker, ras, skred eller flom.

4. Konklusjon

Tiltaket er ikke i store konflikter med andre interesser eller til skade for miljøet. Etter vår vurdering er det ikke nødvendig med en konsekvensutredning. Eventuell utslipp vil følges opp i henhold til gjeldende regelverk.

Frøya Havbruk AS

For Frøya Havbruk AS

Knut Staven